

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v poduk.

Izhaja vsak četrtek in volja s poštnino vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 3 gld., za pol leta 1 gld. 60 kr., za četrt leta 80 kr. — Naročnina se pošilja upravištvu v tiskarni sv. Cirila, koroške ulice, št. 5. — Deležniki tiskovnega društva dobivajo list brez posebne naročnine.

Posamezni listi dobé se v tiskarni in pri g. Novak-u na velikem trgu po 5 kr.

Rokopisi se ne vračajo, neplačani listi se ne sprejemajo. Za oznanila se plačuje od navadne vrstice, če so natisane enkrat 8 kr., dvakrat 12 kr., trikrat 16 kr.

Avstrija in nje ljudstva.

(Govor drž. poslanca dr. Gregorčca v državnem zboru.)

(Dalje.)

Slovanska učiteljsišča so pač v Dalmaciji, v Kopru in deloma pa tudi v Ljubljani. Nasproti pa 400.000 štajarskih 130.000 koroških Slovencev, torej pol milijona ljudi nima nobene slovenske srednje šole (Čujte! na desnici), dočim jih ima nemško prebivalstvo 5 ali 6. Slovenske ljudske šole na Spodnjem Štajarskem in južnem Koroškem še tega imena ne zaslužijo, kajti neso uravnane po potrebi slovenskega prebivalstva, temveč le ustrezajo pomembnejšim željam naših nasprotnikov.

Hrvatski večini v Istri se je še le lani posrečilo, da je spravila jednega svojega pristasa v deželni odbor, dočim mi na Štajarskem in Koroškem nimamo nobenega zastopnika v deželnem odboru in deželnem šolskem совету. Tu vladajo in gospodarijo Nemci, kakor hočejo. Člena XIX. državnega osnovnega zakona za te gospode ni. V teh dveh deželah ni navadnih narodnih nasprotstev, temveč razsaja ljuti narodni boj in vojna, tu ne gre za navadna narodna zavijanja in upiranja, temveč tu se premišljeno, sistematično tlači slovenski element, tu se hoče zatreti in uničiti domače Slovence. Zadnji čas se je narodni boj prenesel tudi na gospodarsko polje, kajti v Gradci se je osnovalo društvo „Südmarek“, katero ima namen pokupovati zadolžena slovenska zemljišča in na njih naseljevati nemške priseljence.

To je rušenje deželnega miru v najostrejši obliki. Žal, da moram konstatovati, da narodni boj državni funkcionarji in funkcionarji deželnih zastopov to še poostrujejo. Tako je deželni načelnik na Koroškem nedavno slovenskega rodoljuba in deželnega poslanca Einspielerja postavil pod policijski nadzor. (Čujte, čujte! na desnici.) To je vendar nedostojno postopanje.

Če ima deželni predsednik koroški povod dvajseti o lojalnosti tega poslanca in zastopnika slovenskega naroda, ima vendar državno pravičnost na razpolaganje. Naperi naj tožbo proti njemu, da bode gospod Einspieler imel priložnost dokazati nedolžnost svojo! Še celo na Kranjskem in v Ljutomeru na Štajarskem so okrajni glavarji, ki slovenskim županom na vse mogoče načine nagajajo in jim delajo vsakovrstne zapreke, ker zahtevajo na slovenske uloge slovenske odgovore.

Ljutomerski okrajni glavar je šel celo tako daleč, da je pozval duhovnika v svojo pisarno, zaprl ga ondu v sobo, torej ga fakično oropal svobode in obsodil v 20 gld. globe. Ker se je duhovnik branil plačati teh 20 gld., rekel mu je, da naj se pritoži na namestništvo. Ta se je pa tudi to storiti branil in tako se je pritožila okrajni glavar proti samemu sebi in pozneje uročil duhovniku odlok, s katerim se je pritožba zavrnila. Zakaj vse to? Ker je duhovnik člen XIX. drž. osnovnih zakonov nekemu županu razložil. Italijanska večina v isterskem dež. zboru volitve poslanca Mandiča ni hotela potrditi, da si je bil jednoglasno voljen in se proti volitvi ni bil uležil nikak protest. (Čujte! Čujte! na desnici.) Volitve njegove le zaradi tega niso hoteli potrditi, ker je Hrvat po rojstvu in po mišljenji. (Tako je! na desnici.) Take razmere so v avstrijskih deželah, v katerih bivajo južni Slovani. Mi ondu nemamo nikakega varstva za narodnost svojo in svoj jezik, do katerega imamo popolno pravico po državnem osnovnem zakonu. Nas tako zatirajo, kakor nemške manjšine na Češkem slovenska večina nikdar zatirala ni. Vendar se je vladi zdelo potrebno posredovati na Češkem, jaz bi jo prosil, da bi tudi v južnih deželah isto storila. To bi bilo v interesu pravičnosti, narodnega miru, pa tudi v državnem interesu.

Sedaj pa hočem spregovoriti, kako naj bi se napravil narodni mir v južnih deželah.

(Dalje prih.)